

Asia: VN/21366/2020-LVM-48

Lausuntopyyntö jakelutuen vaihtoehtoja koskevasta liikenne- ja viestintäministeriön arviomuistiosta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset näkemyksenne jakelutuesta

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry (jälj. Kuluttajaliitto) kiittää mahdollisuudesta lausua arviomuistiosta ja esittää seuraavaa:

Kuluttajaliitto on lausunut laajemmin postilain muutoksista jo aikaisemmin postilain muuttamista koskevan arviomuistion yhteydessä. Kuluttajaliitto pitää tärkeänä, että uutisten ja yleisesti tiedon saatavuus turvataan myös niille ihmisille, jotka eivät pysty tai halua hyödyntää ainoastaan digitaalista mediaa. Jakelutuki on tässä olennainen, jos siirytään kolmipäiväiseen jakeluun.

Kilpailutukseen liittyen on tärkeää, että mahdollisia vaikutuksia myös kuluttajiin arvioidaan, kun valmistelu etenee. Koska kilpailutukseen liittyvillä valinnoilla on tunnistettu vaikutuksia jakeluhintoihin, on syytä arvioida, tulevatko nämä lehtikustantajille ensisijaisesti aiheutuvat kulut siirtymään kuluttajahintoihin, ja mikä vaikutus tällä on ihmisten informaation saantiin. Alueellinen yhdenvertaisuus on tärkeää ja hyvin toimivalla jakelutuella voidaan turvata lehtien saanti yhdenvertaisesti myös harvaanasutuilla alueilla tulevaisuudessa. Jakelutukeen kuuluvia alueita tulisi voida tarkastella jatkuvasti siten, ettei muutokset markkinoilla aiheuttaisi sitä, että alueellinen yhdenvertaisuus vaarantuisi.

Kuluttajaliitolla on lausuttavaa jakelutuen kilpailutukseen vain niiltä osin, kun on alustavasti havaittavissa vaikutuksia kuluttajiin.

Näkemyksenne kilpailutettavista tuotteista (5.1)

Kuluttajaliitto yhtyy ministeriön alustavaan arvioon, jonka mukaan tuettavassa jakelussa tulisi jakaa kaikkia tilattavia lehtiä, jotta säilytetään mahdollisuus valita tapauskohtaisesti lehdelle sopiva jakelupäivä.

Näkemyksenne jakeluajasta (5.2)

Kuluttajaliitto yhtyy arviomuistion näkemykseen, että päivälehtien jakaminen aamusta varhaisjakeluna vastaisi paremmin kuluttajien tahtotilaa. Kuluttajaliitto esittää, että tämä seikka tulisi ottaa jatkovalmistelussa parhaalla mahdollisella tavalla huomioon, kun pohditaan varhaisjakelun sisällyttämistä kilpailutukseen.

Näkemyksenne tukikauden pituudesta (5.3)

-

Näkemyksenne jakeluetäisyydestä (5.4)

Kuluttajaliiton mielestä on tärkeä huomioida erityiset seikat, kuten liikuntaesteisyys ja korkea ikä, myös lehtien jakelussa. Jos näiden seikkojen vuoksi lehti jää, esimerkiksi heittolaatikon kaukaisen sijainnin vuoksi saamatta, ollaan tilanteessa, jossa informaation saaminen vaarantuu. Riski on korkea etenkin, kun huomioidaan, että korkea ikä korreloi sen kanssa, että digitaalista mediaa ei pystytä hyödyntämään. Tämä tekisi tyhjäksi koko jakelutuen taustalla olevan ajatuksen siitä, että turvataan ihmisten tiedonsaanti. Sanomalehtien jakeluetäisyyksiin liittyvien kilpailutusehtojen ei tule olla huonompia verrattuna postilain mukaisiin.

Näkemyksenne kilpailutuspäivien määrästä (5.5)

Kuluttajien kannalta arviomuistion esityksen mukaisesti viisi kilpailutuspäivää näyttää selkeämmältä vaihtoehdolta. Kuten esitetty, tällöin jakelun tekisi yksi yritys ja esimerkiksi reklamaatiotilanteissa kuluttajan olisi helpompi olla yhteydessä yritykseen.

Näkemyksenne kilpailutuksen aluekoosta (5.6)

-

Muita mahdollisia seikkoja, jotka tulisi huomioida valmistelussa (5.7)

-

Meriranta Emmi
Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry